

Csoportlép A JOINT Varrodában

Ez a kép 1948-ban vagy 1949-ben a Joint varrodájában készült, ahová a hitközségen keresztül kerültem be. 19 éves vagyok a képen. Azt hiszem, akkor készült a kép, amikor letettük a szakosító vizsgát. Én bal oldalt elől ülök. Nem sokkal a felszabadulás után, miután befejeztem a polgárit [lásd: polgári iskola], Jenő bátyám [Tulajdonképpen a nagybátyja, apja testvére. -- A szerk.] elvitt Szombathelyre. Azt mondta, hogy meg kell erősödnöm, és valami szakmát kell tanulnom. Bementünk a hitközséghez, ahol a Jenő megkérdezte, hogy hol lehet valamit tanulni. Mondták, hogy menjen a Lili Pestre, mert elmehet a zsidó árvaházba, ahová félárva is mehetnek, és például tanulhat varrni. Joint varrodának hívták a helyet, mert a Joint tartott el minket. Bementem, de én már a felsőruhavarrásba nem kerültem be, mert betelt, csak a fehérneműben volt hely, és akkor odamentem. Ott tanultunk varrni, és ott dolgoztunk. A Ruhaipari Tervező Vállalattól volt egy tündéri tanárnőnk, aki tanított bennünket varrni. Nagyon szerettem, nagyon jó fiatal társaság volt, és tündéri volt a tanárnőm, a jóisten áldja meg. Egy nagyon bűbájos nő volt, és annyi szeretettel vett körül minket, de szigorú is volt mellette. De mi jó gyerekek voltunk varrás szempontjából, szóval igyekeztünk azért talpra állni. Körülbelül másfél évig voltam a Joint varrodájában, amíg a tanító tartott, s az ipartestülettől jöttek vizsgáztatni, és ott kellett előtűk megvarrni egy férfiinget. Teljes ellátás volt. Ott laktunk, és akinek voltak szülei, a hétvégén hazamehetett, de nem alhattunk otthon, mert tulajdonképpen az intézet felelt értünk. Csak egy pár órára mehettünk haza, de az nekünk elég volt, mert az édesanyám úgyse tudott volna nekem enni adni, örült, hogyha neki volt valamije. Amikor végeztünk, mindenkinek megpróbáltak valahogyan segíteni. Akik nagyobbak voltak, vagy férjhez mentek, azokat lakáshoz segítették. Nekem nem kellett, mert nekem az édesanyámmal volt lakásom. A körülöttem lévő árvaházi lányok legnagyobb része később külföldre ment. Anyuval az István utcában laktunk, egy kétszobás lakásban, ami az udvarra nézett. Minden szobában cserépkályha volt. Fürdőszoba is volt, gömbölyű kályha volt, amiben fűteni kellett, és volt vécé. A konyhából nyílt a spejz, kellemes, komfortos lakás volt. Bár már 19 éves voltam, még mindig anyu adott tízórapénzt nekem, mert én hazaadtam a fizetésem. Anyukám otthon varrt,

bedolgozó volt egy szövetkezetben. Hozzánk nem vittem be, mert nem tartottam összeegyeztethetőnek. Egy keresetből éltünk. Nyugdíja anyukámnak nem volt. Idős volt, amikor a sok-sok kérvényre -- már idegrohamot kaptak tőlünk a Munkaügyi Minisztériumból -- kapott havi 366 forint kegydíjat apuka után. Ez nagy dolog volt, mert elég volt a lakbérre.